

Metodika provádění studií trvanlivosti pro *Listeria monocytogenes* u potravin určených k přímé spotřebě

Garanti: MVDr. Josef Brychta, Ph.D. a RNDr. Hana Bulawová

V souvislosti s přijetím evropského potravinového práva a jeho uváděním do praxe byla zdůrazněna výrazným způsobem odpovědnost provozovatelů potravinářských podniků (dále PPP) za vysoký stupeň bezpečnosti jejich produktů a tím i za vysoký stupeň ochrany veřejného zdraví. Kromě jiného je povinností PPP předkládat výsledky prováděných studií trvanlivosti, které jsou nutné k ověřování zdravotní nezávadnosti (bezpečnosti) výrobku po celou dobu jeho údržnosti.

Cílem této studie bylo:

- 1) Nastavení standardních podmínek při rozhodování PPP při zadávání studií trvanlivosti pro *Listeria monocytogenes* u potravin určených k přímé spotřebě.
- 2) Jednotný přístup kontrolních orgánů při kontrole provádění studií a vyhodnocování výsledků.
- 3) Poskytnutí jednotné metodiky laboratořím, které budou mít zájem o provádění studií trvanlivosti pro *Listeria monocytogenes*.
- 4)

NRL pro *Listeria monocytogenes* SVS ČR zpracovala metodiku provádění studií trvanlivosti pro *Listeria monocytogenes* u potravin určených k přímé spotřebě. Provádění těchto studií trvanlivosti je definováno v nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005, o mikrobiologických kritériích pro potraviny, ve znění pozdějších předpisů.

Metodika je určena především pro provozovatele potravinářských podniků (PPP), inspektory příslušných dozorových orgánů a laboratoře, které se budou o provádění těchto studií ucházet. Cílem této metodiky je, kromě jiného, sjednotit provádění studií pro jednotlivé PPP, umožnit jednotný přístup a vyhodnocení u příslušných inspektorů a stejně kvalitní provedení studie v různých laboratořích.

Při zpracování této metodiky jsme vycházeli především z dokumentu EU Community Reference Laboratory for *Listeria monocytogenes* „Technical guidance document on shelf-life

studies for *Listeria monocytogenes* in ready-to-eat foods“, Version 2, November 2008, corrected 2009 29/04/2009.

Metodika provedení studie je rozdělena do dvou částí - a) metodika praxe a b) laboratorní provedení. První část metodiky se věnuje možnému členění výrobků u jednotlivých PPP a následnému odběru vzorků k provedení laboratorních testů. Laboratorní část studie detailně popisuje vlastní provedení a rozlišuje dva základní laboratorní mikrobiologické postupy: a) „Challenge test“ (expoziční test), kde se používají k testování uměle kontaminované vzorky, a b) studii trvanlivosti, kde se testují přirozené vzorky bez umělé kontaminace.

V závěru předložené práce jsou uvedena doporučení jak pro PPP, tak pro příslušné dozorové orgány.